

SLOVENSKI NAROD

zhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peitit á 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petiti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popusti po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravitelstvo: Knafljeva ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304. Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Poština plačana v gotovini.

Javnost in zunanja politika

O naši zunanji politiki precej tarajno v vseh taborih. Enim je premalo agresivna, drugim nejasna in nedoločna, tretjim cinajčoča, četrtim pa sploh za nič. V zadnji skupini se nahajajo naši opozicionalci, ki pri vsaki priliki zavpijejo, da zunanje ministrstvo izdaja naše narodne interese in da prodaja našo zemljo...

Vsi skupaj se nismo našli pravega razmerja do zunanje politike. Pred vojno je bilo zunanjo politiko v skoro vseh evropskih državah drugače. Zunanja politika se je ravnala v glavnem po velikih smernicah, ki jih je narekovalo javno mnenje. Tako je bilo z rusko zunanjo politiko, ki se je izrecno naslanjala na rusko, panslavistično orijentirano javno mnenje, na rusko družbo, na petrogradsko časopisje. Tudi nemška imperijalistična politika je temeljela na nemškem javnem mnenju, ki jo je naravnost zahtevalo. Celotno o angleški zunanji politiki, ki je težko pregledna, lahko trdimo, da se ni oddaljevala od javnega mnenja in da se je ravnala v bistvu po smernicah, ki si jih je bil postavil povprečni angleški razumnik o misliji angleškega duha in rodu na zemeljski obli. O italijanski zunanji politiki lahko molčimo. Ta je vedno hotela, po čimer je javno mnenje zahrepenelo. Sanje o rimskem sredozemskem imperiju so bile in ostanejo začetek in konec italijanske zunanje politike. S temi idejami se takorekoč že rodi vsak Italijan.

Tega razmerja do zunanje politike pa ni našlo naše javno mnenje. Če smo kdaj protestirali v Sloveniji proti temu ali onemu koraku državne sosed na severu ali jugu, je ostalo lokalizirano na Slovence. Srbov se skoro ni tikalo in brigalo. Da nimamo enotnega javnega mnenja glede naše zunanje politike, je krivo predvsem tudi še neenotno stanje tega javnega mnenja. Enotnost med Srbi, Hrvati in Slovenci glede politike, specialno glede zunanje politike, še ni dosežena. Notranji boji zadnjih let so v tem oziru mnogo, mnogo zagrešili in preprečili. Bila je tu opozicija, ki je prenašala svoje borbe tudi na nedotakljivo zunanje-politično polje ter našim zunanjim ministrom mesto nasvetov metala polena pod nogo. Zgodilo se je celo, da so velike parlamentarne stranke očito koketirale z zunanjimi nasprotniki ter kovalle skupne načrte za razkomanje jugoslovenske države. O teh Radicevih grehah menda med poštenimi Jugoslovenci ne more biti dvoma. Ostali opoziciji pa lahko zamerimo, da se ni znala v gotovih trenutkih složno postaviti za našo vlado in za našimi zunanjimi ministri, s čimer so skrivoma dajali nasprotnikom potuho ter jih podžigali proti naši državi. To velja n. pr. za SLS, ki je v opozicijski strasti izgubila pametne kompas dobrohotne parlamentarne kritike ter dobrih bolgarske vlade na odpor proti Beogradu. Celotno Makedonijo je ta stranka odrekala naši državi ter jo dodeljevala Bolgarski.

Te žalostne napake in hudobije (zakaj bile so prave hudobije!) se ne smejo ponavljati. S konsolidacijo razmer pride tudi konsolidacija javnega mnenja, se bo rodilo enotno javno mnenje. Z enotnim javnim mnenjem pa vzniknejo tudi enotni zunanje-politični cilji naše države. Vsa stremjenja prihajajo končno le iz naroda in narod jih mora podkrepiti s svojo voljo, hotenjem, s svojimi ideali.

Potem se zgodi, da vstane naše javno mnenje čim bo kak sosed nagajal. Kakor eno moč in val ogorčenja ter protesta bo odjeknil od Ljubljane do Beograda in Bitolja. Zun. ministru bo lahko, da nato intervenira in da nastoje v smislu naših zunanje-političnih interesov. Tako pa danes dejansko tega regulatorja naše zunanje politike ni in radi tega tudi ni večjih zunanje-političnih ciljev naše države.

Kaj vemo pravzaprav kaj hočemo proti Madžarski, Bolgarski, Albaniji, kaj na Jadranu? Govorimo za enkrat o mirovnihih paktih in pogodbah ter o njihovi neizpremenljivosti. To pa je tudi vse! Večje, globlje inicijative pa manjka, ker nedostaja inicijative iz javnega mnenja iz naroda!

PROMETNA KONFERENCA V NISU
— Beograd, 23. junija. (Izv.) Danes prične v Nisu konferenca med bolgarskimi in našimi delegati glede ureditve obmejnega prometa. Meseca oktobra se končno podpiše definitivna prometna konvencija.

Po verifikaciji mandatov HSS v odboru

Verifikacijski odbor predlaga overovljenje mandatov HSS. — Današnja seja narodne skupščine. — Minister dr. Žerjav odgovarja na interpelacijo glede rudarjev v Velenju.

— Beograd, 23. junija. (Izv.) V parlamentu je bil izid glasovanja v verifikacijskem odboru predmet najživahnejših komentarjev in različnih kombinacij o spremembi sedanjega režima. Vse kombinacije spadajo v kraljevito fantazijo in neutemeljenih političnih računov. Kratka seja verifikacijskega odbora je v nekaterih parlamentarnih krogih povzročila pravo senzacijo.

Seja verifikacijskega odbora je pričela ob 18. ter je trajala samo 8 minut. Verifikacijski odbor je soglasno overil 21 anketiranih mandatov, razun treh dr. Kežmana, Bačinca in Došana. Predsednik odbora dr. Niko Perić je takoj podal besedo Dragiši Leovacu, radikalu, ki je kratko v imenu vladnih strank izjavil:

Po priznanju stanja, ustvarjenega z vidovdanskim ustavo, monarhično, narodnega edinstva in dinastijske Kararogivne od strani g. Pavla Radića in na podlagi poročila anketnega odbora je ugotovljeno, da je Radićeva stranka pristopila v seljaško internacionalno, toda poslanca, ki so ta pristop odobrili, niso verovali, da bi bila seljaška internacionalna isto, kakor III. komunistična internacionala, pozneje pa tudi niso ničesar storili za razširjenje komunizma.

Ceprav je anketni odbor omistil proučiti nekatere podrobnosti, moramo to poročilo sprejeti. Iz izjave g. Pavla Radića in dr. Šuperine vidimo, da ostane skupina HSS neodvisna od vpliva iz inozemstva.

Z ozirom na to nimamo razloga sumiti v njih iskrenost in zato želimo, da jih vidimo pri delu v Narodni skupščini, zato sem svoboden predlagati narodni skupščini overovljenje spornih mandatov HSS.

Ta izjava je napravila na navzoče najugodnejši vtis. Seji so prisostvovali poleg odborovih članov vsi poslanci HSS, ki so z viharnim plaskanjem sprejeli sklep odbora na znanje.

— Beograd, 23. junija. (Izv. Ob 12.) Današnja skupščinska seja je bila otvorena šele ob 11. dopoldne. Na dnevnem redu so: 1. Odgovor vlade na interpelacijo posl. dr. Šuperine in tovarišev, ki zahtevajo parlamentarno anketo, da preiščejo dogodke v Sisku in postopanje tamošnjih političnih oblasti. 2. Predlog dr. Bazale o izplačilu uradniških prejemkov. 3. odgovor ministra za šume in rudnike dr. Žerjava na klerikalno interpelacijo glede rudarjev v Velenju in 4. zadeva dr. Lukinića.

Po končanih formalnostih in odobrenju zapisnika je posl. Vojči (zemljorad.) protestiral proti postopanju skupščinskega predsedstva, na kar je zbornica prešla k dnevnim razpravam.

Minister za agrarno reformo Milan S. monović je v imenu celokupne vlade izjavil, da se vlada protivi sprejeti predlog dr. Šuperine glede sestave parlamentarne komisije v svrhu preiskave dogodkov v Sisku in postopanja tamošnjih političnih oblasti. Ta predlog je v smislu poslavnika in ustave neutemeljen, zato ga vlada odklanja.

Posl. dr. Zanić je utemeljeval predlog in ljuto napadal policijske organe v Sisku kakor tudi jugoslovenske nacionaliste. Za njim je govoril posl. Dragotin Pečić (dav. dem.) Plediral je za izvolitev parlamentarne komisije. Med njegovim govorom je prišlo do viharnih prizorov in je Pečić končno kruto zahteval ministrov Svetozarja Pribečevića.

Vladina večina je nato predlog dr. Šuperine odklonila.

Nujna pomoč Žirem in Poljanski dolini

Na predlog ministra dr. Žerjava je ministrski svet odobril 500 tisoč dinarjev kot nujno podporo. Klerikalne laži in demagogija.

— Beograd, 23. junija. (Izv.) Narodna skupščina je na večerašnji seji imela priliko kratko razpravljati o katastrofalni povodnji v Žirovski občini, odnosno v Poljanski dolini. Parlamentarni klerikalni klub je izrazil katastrofo v svoje politične strankarske namene ter je vložil v skupščini nujni predlog, na podlagi katerega naj bi se pri zacetemu prebivalstvu dovolila podpora v znesku 8 milijonov dinarjev. Za zakon o tej podpori so zahtevali predlagatelji priznanje nujnosti. Predlog je nekoliko utemeljeval poslanec Frane Smodej.

Finančni minister dr. Stojadinović je kratko in decidirano izjavil: Z ozirom na predloženi zakonski načrt o pomoči prebivalstvu v Žirem in Poljanski dolini mi je čast sporočiti narodni skupščini, da je bila vlada po svojih organih obveščena o tej katastrofi in da je na podlagi referenta ministra dr. Žerjava že sklepala o nesreči, ki je zadela prebivalstvo Žirov in Poljanske doline v Sloveniji. Vlada je določila izredno nujno podporo 500.000 dinarjev, da se je v prvi polni odmoru poplavlencem.

Glede zakonskega predloga poslanecv SLS prošim, da se izroči finančnemu odboru, ki proučuje kredite za proračunska dvajajstine.

Skupščina je nato soglasno sprejela predlog finančnega ministra.

Ministrski svet je o katastrofi v Žirem in Poljanski dolini razpravljal na dveh sejah in sicer že v soboto in potem v nedeljo. Ministr. svet je odobril in sprejel predlog ministra za šume in rudnike dr. Žerjava, da se dovoli poplavlencem izredni kredit 500.000 Din kot prva nujna pomoč. Finančni minister je v narodni skupščini omenil, da je dr. Žerjav predlagal nujno pomoč. Današnji beogradski listi objektivno poročajo o tem, dočim zvidja glavno glasilo klerikalne stranke »Slovenec« stvar tako, kakor da bi se minister dr. Žerjav za siromašne poplavlence sploh nič ne brigal in da se zanje v vladi ne zavzema in nasprotno, da so klerikalni poslanci, ki bodo prebivalstvu preskrbeli ogromne milijonske kredite. Stvar, je jasna za vsakogar, da je dr. Gregor Žerjav kot narodni poslanec in kot član vlade storil svojo dolžnost in sam brez klerikalcev izposloval polmilijonski kredit, da odpomore v prvi sili nesrečnemu prebivalstvu v Žirem in Poljanski dolini.

ZLET JUGOSLOVENSKEGA SOKOLA V BEOGRADU.

— Beograd, 23. junija. (Izv.) Snoci je prišel v Beograd starosta SJS Engelbert Gansl, da pri merodajnih ministrstvih izposluje primerne ugodnosti za zlet jugoslovenskega Sokola, ki se vrši v dneh 28. in 29. junija v Beogradu. Za ta zlet so vse priprave v polnem teku in je pričakovati, da zlet tako v organizatoričnem kakor tudi v tehničnem oziru najbolje uspe. V nedeljo so določene glavne tekme vseh sokolskih društev.

POGAJANJA V FIRENZI KONČANA.

— Beograd, 23. junija. (Izv.) Italijanski poslanik na našem dvoru Bodrero je večeraj konferiral več ur s pomočnikom zunanjega ministra Jovo Markovićem o dosedanjih uspehih Italijansko-jugoslovenskih pogajanj v Firenzi. Vsa najspornejša in najbistvenjša vprašanja so popolnoma rešena in urejena, sedaj gre samo za posrantske zadeve. Konferenca sedaj obravnava vprašanje avtomobilskega prometa med Zadrom in Jugoslavijo. Poslanik Bodrero je Vašemu častniku izjavil, da pogajanja v

Firenzi za obe državi najpovoljnejše napredujejo in da se vsak dan skoraj podpisete po dve konvenciji. Konferenca konča v nekaj dneh in z ozirom na zaključek pogajanj odputuje poslanki v Firenzo, kjer prisostvuje oficijelnemu aktu podpisa. Konvencije se podpisajo v Rimu. Prihodnji teden odputuje predsednik jugoslovenske delegacije dr. Otokar Rybač v Rim k podpisu vseh konvencij.

VPRAŠANJE ŽELEZNIH VRAT REŠENO.

— Beograd, 23. junija. (Izv.) V Bratislavi je 25. t. m. seja mednarodne podonavske komisije. Kraljevino SMS zastopa g. Vilfan. Seje se udeležita tudi romunska delegata Consesco in Filador. Mednarodni komisiji je predložen sporazum, sklenjen med Jugoslavijo in Romunsko v vprašanju Železnih vrat.

NOVO OKROŽNO SODIŠČE V MARIBORSKI OBLASTI

— Beograd, 23. junija. (Izv.) Pri ministru za šume in rudnike dr. Žerjavu kot namestniku pravosodnega ministra se je danes zglasila deputacija iz Ormoža, obstoječa iz g. Lovra Petovarja, župana

Ivana Veselića, da bi se Zavla, ki je naprotil okrožnega sodišča s sedežem v Ormožu. Včeraj je priselala deputacija iz Ljutomera, obstoječa iz notarija dr. Stojana in odveta dr. Stanjka in posestnikov Baha, Lanjšiča in Lipiča. Deputacija je predložila spomenico, ki predlaga, da bodi sedež nanovo ustanovljenega okrožnega sodišča Ljutomer. Te dni pričakujejo deputacijo iz Murske Sobotne in Gorje Radgone.

Ustanovitev Privilegirane obrtne banke

— Beograd, 23. junija. (Izv.) Parlamentni odbor za obrtno banko je večeraj popoldne imel prvi sestanek, na katerem je razpravljal v načelu o zakonu glede ustanovitve Privilegirane obrtne banke. Zakonski načrt med drugim določa začetni bančni kapital na 40 milijonov dinarjev. K delniški glavnici ima vlada prispevati 45 odstotkov.

Zastopnik trgovskega ministra minister dr. Žerjav je v imenu vlade izjavil, da vlada sprejema v celoti nekatere predloge radikalnih in samostojnodemokratskih poslancev, ki se nanašajo na zaščito ozir. pospeševanje srednje in male obrti. Vlada sama se še ni odločila, v koliko prispeva k delniškemu kapitalu, se ni rešeno vprašanje, ali vlada prevzame večino akcij ali jih prepusti zasebnikom. Glede načina prispevkov iz državne blagajne je vlada pripravljena, da se določi za osnovni zaklad banke 15 odstot. dobička razredne loterije, to je približno 3 milijone dinarjev in 2 milijona izrednega proračuna. Banka bo oproščena vseh taks in davka. Minister dalje želi, da ne bodi notranji ustroj banke birokratičen, marveč da temelji na solidnih bančno-trgovskih načelih in da banka ozir. njene podružnice lahko svobodno razpolagajo s svojimi vlogami. Minister dr. Žerjav je dalje omenjal, da vlada kot taka ne more s pritiskom posredovati pri Narodni banki, ki je povsem samostojna, pač pa je vlada izrazila željo, da Narodna banka čim izdatneje podpira obrt.

Po govoru zastopnika trgovskega ministra dr. Žerjava se je razvila kratka stvarna debata. Opozicijski govorniki so omenjali nekatere okolnosti kako povzdigniti in podpreti srednjo in malo obrt. Načelna debata je bila nato končana.

KONFERENCA O ZAVAROVANJU DELAVCEV V SARAJEVU

— Sarajevo, 23. junija. (Izv.) V prostori okrožnega urada za zavarovanje delavcev je bila večeraj daljša konferenca zastopnikov vseh okrožnih uradov za zavarovanje delavcev v Jugoslaviji. Konferenca je razpravljala zelo obširno o najaktualnejšem vprašanju, o invalidskem in starostnem zavarovanju delavstva. Ker je ministrstvo za socialno politiko začasno sistiralo invalidno in starostno zavarovanje delavcev, je bila ta konferenca nujno potrebna, da se določijo nadaljne smernice za nujno provedbo zavarovalnega zakona glede invalidnih in starosti, ker določa zakon 1. julija 1925 kot zadnji rok, da se izvede invalidno in starostno zavarovanje. Konferenca je dalje razpravljala tudi o uradnih zdravniških in o bolniškem zavarovanju.

POLOŽAJ V MAROKU

— Dunaj, 23. junija. (Izv.) »Neue Freie Presse« javlja iz Tangerja: Centrum francoske severne fronte, ki brani Fez, je težko ogrožen. Močne bojne predvrste 1. in 2. so bile izpraznjene. Tretja vrsta je sedaj cilji močnega ognja Marokancev. Kabili so zavzeli drugo bojno črto na močnem gorovju Ribane. Posadko so sovražniki pokončili.

PROSTO PRISTANIŠČE ČEŠKOSLOVAŠKE V HAMBURGU.

— Hamburg, 23. junija. Drugi zupan dr. Schramm je odputoval v Berlin, kjer se prično v smislu versailtske mirovne pogodbe pogajanja med zastopnikom Češkoslovaške in Hamburgom o prosti pristaniški coni v Hamburgu.

Boljševiška propaganda v Aziji

— London, 23. junija. (Izv.) Iz Tokija javljajo, da je položaj v Mandžuriji zelo resen. Bati se je boljševiških izredov, ker se prebivalstvo nagiblje k boljševizmu. Boljševiki so organizirali v Mandžuriji živahno propagando. Guverner Tsang-Tso-Lin je nasprotnik boljševizma. Za slučaj, da je prisiljen odstopiti in se umakniti, bi to pomenjalo popolno zmago ruskega sovjetskega poslanika Karahana. Pričakujejo, da Japonska glede boljševiške propagande

odločno posreduje pri kitajski vladi v Pekingu, ker so v Mandžuriji posebno tu giranji vitalni interesi Japonske.

V Hong-Kongu so bile večeraj razširjene alarmantne vesti, da je Japonska napovedala vojno Kitajski radi umora japonskega uradnika v Kantonu. Te vesti so med prebivalstvom in trgovskim svetom povzročile velikansko vznemirjenje. Telegraf, pošta in banke so bili od prebivalstva oblegane, da bi dobile pravilne informacije. Kitajsko zunanje ministrstvo je končno izdalo kratko uradno izjavo, ki zanika te vesti.

Prekinjenje pogajanj z Vatikanom

Beograd, 20. junija. D. Z. oziru na vesti nekaterih listov, da se nahajajo pogajanja z Vatikanom pred zaključkom, doznava vaš dopisnik iz najnovejšegodajnejšega vira, da so ostali dosedanja pregovori brez uspeha in da se bodo naši delegati povrnili domov. Pogajanja se bodo nemara nadaljevala v septembru.

Madžarski proračun

Budimpešta, 22. junija. s. Finančni minister dr. Bud je na današnji seji parlamenta predložil budžet za leto 1925. 26. in ob enem budžet za provizorij. Dohodki znašajo 970. izdatki pa 942.4 milijonov zlatih kron. kar znači v primeri z lanskim letom za 213.4 milijonov poviška pri dohodkih in za 186 milijonov v zlatih kron poviška pri izdatkih.

Borzna poročila. Ljubljanska borza.

LESNI TRG
Smrekovi bordonali žagani, 40/40, 5.20 m, 600 m in 6.80 m, fco meja. 7 vagonov: denar 675, blago 675, zaključek 675; bukovo oglice, la., sulho, fco meja. 2 vagonaj: denar 94.50, blago 94.50, zaključek 94.50; deske I. II., III., konične 25 mm, fco meja; blago 525; čreslo sulho v ovojih letošnjeg; fco nakladna postaja: denar 36.

ŽITNI TRG
Pšenica Manitoba št. 3, fco Postojna, trans: blago 405; pšenica Hard Winter, fco Postojna trans: blago 440; fižol ribničan, orig, fco Ljubljana: denar 260; fižol pepelčar, orig, fco Ljubljana: denar 250; ječmen srbski 60 kg, par. Ljubljana: blago 325; koruzna slavonska, par. Vinkovci; blago 195.

Efekt: 2 in pol odst. drž. rente, za vojno škodo, denar 256, 7 odstot. pos. št. leta 1921, denar 62, Celjska posojilnica d. d., denar 200, blago 205, Ljubljanska kreditna banka, denar 225, blago 265, Merkantilska banka, denar 100, blago 104, Prva hrvaška štedionica, denar 800, blago 806, Kreditni zavod, denar 175, blago 185, Strojni tovarne in livarne, blago 135, Trboveljska premogokopna družba, denar 335, blago 345, Stžbene papirnice, denar 100, blago 111, Zdravna d. d., denar 265, blago 280, 4 in pol odstot. kom. zad. drž. bke., denar 20, 4 in pol odstot. zast. 1. kr. drž. bke., denar 20.

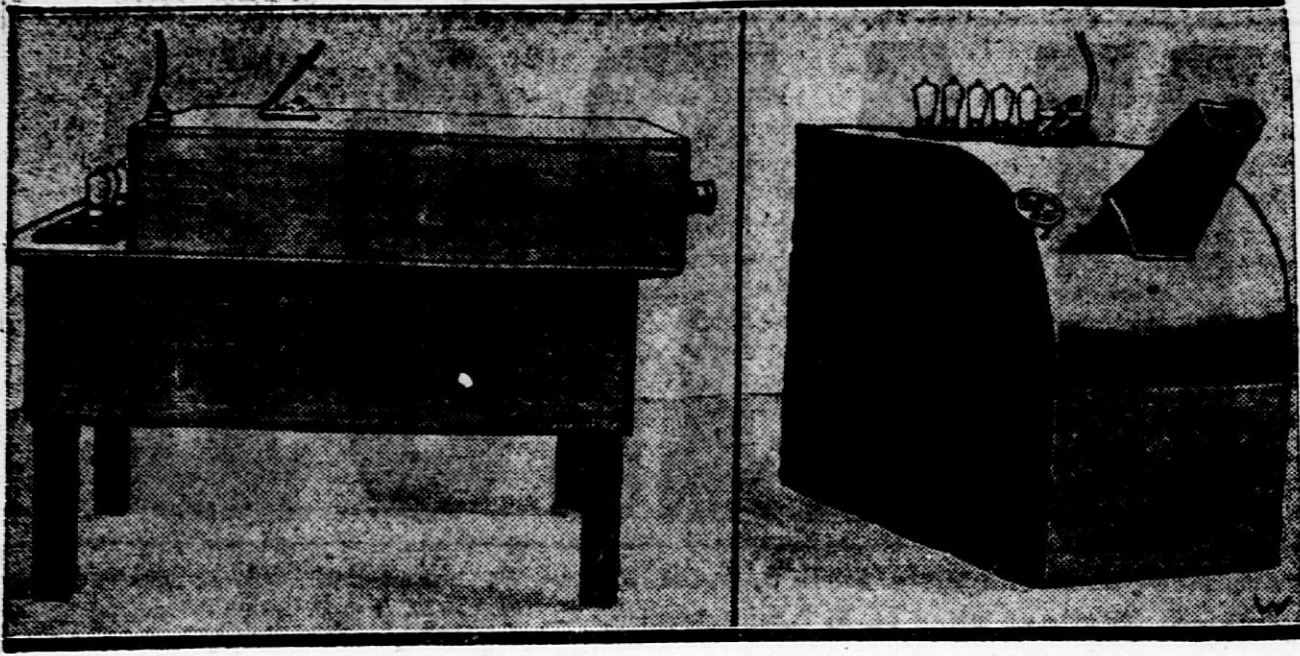
Zagrebska borza.

Dne 22. junija. — Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 11.22—11.32, Pariz 271.25—276.25, Praga 171.05—173.45, London 280.50—283.50, Newyork 57.45—58.25, Milan 215.90—218.90, Dunaj 0.08115—0.08235
Valute: dolar 56.70—57.50, tira 215.50—218.50.

Efekt: 7 odstot. invest. posoj. 1923, 62.50, 2 in pol odstot. drž. rente za ratun šteta 219 —, Ljubljanska kreditna 251—257, Centralna banka 5—9, Hrv. eskomptna banka 103—103.50, Kreditna banka, Zeb, 104—105, Hipotekarna banka 56—56.50, Jugobanka 98—100, Prastedionica 800—802.50, Slavenska banka 69—70, Eksploatacija 27—30, Drava d. d. Osijek 130—135, Sečera Osijek 500—525, Isis d. d. 64, —, Nihaj 39—40, Gutman 330—340, Slavetska 160, —, Slavonija 39.50—40, Trboveljska 320—350, Veveče 100.

Inozemske borze.

— Curih, 22. junija. Borza: Beograd 8.95, Pariz 24.20, London 25.035, Newyork 5.15, Milan 19.20, Praga 15.25, Dunaj 0.007255.
— Trst, 22. junija. Predborza: Beograd 46.20—46.50, Pariz 124.75—125.25, London 130—130.25, Newyork 26.50—26.80, Prag 79—79.50, Curih 519.20—519.50, Dunaj 0.0284 0.0384

DALJNOVIDNI APARATI. Ze dalj časa se eksperimentalna fizika trudi, da reši vprašanje daljnovidnosti. Sedaj se je nemškemu inženjerju Avgustu Vossu posrečila iznajdba, ki to vprašanje prav uspešno rešuje. — Na sliki vidimo Vossov aparat: na eni strani oddajna, na drugi sprejemna postaja, v katero lahko gledamo prenešene slike in pojave.

Politične vesti

— Gospod Pucelj se je zmotil! Na nedeljskem protestnem shodu proti previsokim davkom je nastopil tudi gosp. Pucelj. Kakor vselej ob stičnih prilikah, jo je tudi to pot zagodel po debelo, da doseže večji uspeh. Tako je n. pr. hotel poslušalce potegniti s sledečim stavkom: »Če mi opisujemo v parlamentu z besedami, vi pa spite, tedaj je naše stališče zelo oteškočeno.« V resnici pa je stvar ravno obratna! Gospod Pucelj spi v parlamentu spanje pravičnega, dočim se v Ljubljani na vse pretega mučijo, da dosežejo olajšanje davčnih bremen. Torej s to hvalo o »besednem delu v parlamentu ni nič, gospod Pucelj!

— Kdor je v vladi, ima težko stališče. To treba priznati, je dejal na nedeljskem shodu drug govornik, poslanec Smodej. Res je, težko je stališče, kadar treba varovati in tehtati interese vseh pokrajin in vseh stanov v državi. Potem se lahko zgodi, da se vsem ne more ugoditi. Toda še težje stališče ima SLS! Ta pa mora skrbeti in za kapitaliste, i za krščanske socialiste, i za veleposelstnike in končno za svojih 100 organizatorjev in kričavec. To stališče je res najtežje. Zanimivo je vprašati posl. Smodeja, v čigavem interesu je nastopil na nedeljskem shodu: ali v interesu klerikalnih mogotcev na kmetih, ali pa v imenu dr. Gosarjevih kočarjev? SLS pa enoten socialen program, to je unicim v slovenski politiki...

— Kdo je bestija? Doslej smo bili vzgojeni v prepričanju, da je ljubezen do domovine, ljubezen do lastnega naroda in lastnega jezika eno najplemenitejših čustev, ki jih ima človek. To ljubezen do naroda in do rodnega jezika so doslej učili tudi klerikalci. Na tem načelu so zasnovali vso svojo politično borbo in izdajali so se za najvnetejše, naravnost fanatične borce za pravice slovenskega naroda in slovenskega jezika. In ljudje so slepo verjeli njihovim

tiradam o »izvoljenem« slovenskem ljudstvu in o slovenskem jeziku. Toda vse te tirade so bile prazne fraze, preračunljene v to, da ž njimi oslepajo ljudske mase in jih navežejo nase. Koroščeva »Naša Straža« to dokazuje, ki proglašala narodnost za bestijo. V svoji najnovejši številki piše dobesedno: »Mojstri-frazerji dresirajo svoje bestije — nacije« za bodočo borbo na življenje in smrt... — Torej narod je bestija in tisti, ki so posvetili vse svoje moči delu za narodov blagor, za narod, za jezik, se žrtvujejo delu za — bestijo!

— Proti vzgoji mladine v narodnem duhu, kakor jo določa novi šolski zakon, hočejo klerikalci vprijeti sistematično borbo. V to svrhu so ustanovili novo društvo, ki so mu dali ime »Krščanska šola«. To društvo ima namen dobiti mladino, čim izstopi iz šole, v svoje roke in iztrebiti iz nje vse, kar ji je vcepila vzgoja v šoli, to je predvsem uničiti ljubezen do naroda in države. Koroščeva »Naša Straža« označuje smotro te nove klerikalne organizacije tako: »Proti laži-prosveti državne monopolne šole bo treba postaviti močno organizacijo iz naroda izišle prosvete. Mladino bo treba po izstopu iz šole poučiti, da je miselnost, ki se je navzela v monopolni šoli, narodu škodljiva, saj ga vodi v napuh in propast... Iz šole ne sme iziti zagrižen derviš nacionalizma, šola ne sme biti tovarna vojaški »drilanih« bodočih oboževalcev države... Slovensko ljudstvo mora vpliv (šole) streti, odnosno zmanjšati na najmanj kvarno neznanost. To je naloga naše dobe, kajti narodu proti nevarnost... — Opozorjamo državno oblast na to cilje in smotro »Krščanske šole«. Ali bo država trpela, da fanatični njeni nasprotniki organizirajo društvo, čigar namen je, da podedre to, kar je narodna šola s težkim trudom zgradila v srcih naše mladine?

Prosveta

JUBILEJ 40 LETNICE PEVSKEGA DRUŠTVA »LIPA« V LITVI

Dolgih 33 let trnjeje poti, ki je bila usojena skoro vsem našim pevskim društvom do povojne dobe, je prehodila litvjska »Lipa« s tihim, vztrajnim delom in po vojni je stopila z novim zaletom na svetlejšo cesto svobodnega kulturnega udejstvovanja. Sveža in krepka je mogla s ponosom pogledati nazaj na štiri desetletja svojega dela, ki ga je proslavila na lep način v minulo nedeljo z razvitjem društvenega prapora in s pevskim koncertom v Litvi.

Na predpoldanskem slavnostnem zborovanju, ki so se ga udeležili poleg članov zastopniki raznih pevskih društev iz vse Slovenije, je podal predsednik g. Šolski nazd. Ivan Bezeljak zgodovino društva, omenil zasluge ustanoviteljev in dosedanjih pevovodij ter se posebno zahvalil nekaterim članom (Koklič, Simončič, Hribar, Andolšek) za njihovo dolgoletno sodelovanje.

nje. Omenjal je različne nastope »Lipe« v Litvi in v mnogih drugih krajih Slovenije. Pod vodstvom svojega priljubljenega pevovodje g. skladatelja Petra Jereba, vza redke poštvovalnosti in neumornega dela, se je povzpelo zbor posebno v zadnjih letih do lepe popolnosti. — Na slavnostnem zborovanju so bili izvoljeni za častne člane g. Srečko Koklič, ki je že 40 let redno pevec društva, pevovodja g. Jerab in marljiv predsednik g. Bezeljak. Vse so izročile g. Jerebu tudi krasnec venec. Pri trije častni člani so prejeli lepe diplome. V imenu Jugoslov. Pev. Saveza, katerega član je »Lipa« in v imenu »Ljubljanskega Zvona« je pozdravil zborovanje v lepem govoru g. Zorko Prelovec. Pozdrave in čestitke so nato izrekli še t-ile zastopniki društev: g. Silv. Pečenko za Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice, g. Rus za Nar. čitalnico v Kranju, g. F. Tomažin za šmartenski »Zvon«, g. prof. Cimperman za kamniško »Lipo« in g. Mirko Premelč za »Sloga«.

Z opoldanskim vlakom je prispelo veliko število novih gostov, predvsem pevcev, med njimi pevski društvi »Slavec« iz Ljubljane in »Zora« iz Trbovelj, zastopstva »Zora« na ježici, Glasbenega društva v Zagorju in dr. — Po prirediteljskem sprejemu na kolodvoru in impozantnem pohodu skozi glavno okrašeno Litvo, ki je pevke goste na vsej poti pozdravljala s cvetjem, se je vršilo na prijaznem veseljenem prostoru razvitje novega pevskega prapora in zabijanje spominskih žebličkov. Kumovala je gospa Anči Jerbova, ki je s toplimi iskrenimi besedami izročila krasno zastavo v čuvanje prvemu praporščaku. Zabijanje spominskih žebličkov — našli smo jih okoli 70 — je dokazalo, koliko prijateljev ima litvjska »Lipa« širom Slovenije. Navzoči prapori »Slavca«, »Ljubljanskega Zvona«, šmartenskega »Zvona« in kamniške »Lipe« so se pobratili z novim drugom in ga sprejeli v svoj krog.

Moški zbor »Lipe«, pomnožen s pevci drugih zborov, se je poklonil spominu svojih umrlih članov, ki počivajo na litvjskem pokopališču in na daljnih boljših, s petjem nagrobnic, pevke so okrasile grobove s cvetjem.

Pri koncertu so pela pevka društva: »Lipa« pod vodstvom svojega pevovodje Jereba, nato šmartenski Zvon s Premelčem, Trboveljski Zvon z moškimi in mešanimi zborom pod vodstvom Moja, Slavec z Brnobičem in Sloga zopet s Premelčem. Ako bi bil koncertni oder s treh strani zaprt, bi prišle pesmi veliko bolj do veljave. Že itak je petje na prostem naporno, zlasti za manjše zebre in pesmi intimnejšega dinamizma značaja, koliko bolj se na široko odprtem mestu pred veselo razigrano publiko, ki ne more niti trenutka popolnoma mirovati. Vsa nastopišva pev. društva so svoje pesmi odpele zelo bravurno in so za svoja izvajanja žela najkrajšeje odobravanja. Zlasti »Lipa«, kot slavljence, se je odrezala tako, da je bilo v resnici užitek poslušati.

V splošnem so bili vsi pevci korajžni in vrlo dobro glasovno razpoloženi. Peli so veliki večini na pamet in to je dokaz živga dela pevovodij, ki so spoznali, da te na pamet zapeta pesem zveni svobodno in prepričevalno. Končno se je prepevalo na vseh koncih in krajih, jako dobro godba iz Zidanega mosta pa je neumorno svirala bogzna koliko časa.

Po lepo uspelem koncertu se je razvila animirana narodna veselica, prijateljska in zabavna ter tako iskreno vesela, kakor znajo biti vesela le pevska srca. Bil je res prelep pevski dan, za katerega smo srčno hvaležni marljiv litvjski »Lipi«.

LJUBLJANSKI SOKOL
danes zvečer ob 8. na letnem telovadišču — KRESNI VEČER — 1925

— Prva tatarska opera. K petletnici tatarske republike se izvede v Kazani prva tatarska opera, ki je delo profesorjev vzhodne glasbene šole v Kazani V. Glajaša in skladatelja Vinogradova. Imenuje se: »Sania« (tatarsko žensko ime) in slika borbo starega pokoljenja tatarske vasi z novim pokoljenjem.

— Plebanus Joannes (Vikar Janecz). Spisal dr. Ivan Pregelj II. pregledana izdaja. Založilo in natisnilo Tiskovno društvo v Kranju. Cena 25.— Din. Ta knjiga je bila napovedana že za Veliko noč, a ni mogla iziti radi različnih zaprek. Priporočajo jo sledeča dejstva: prvič že ime pisateljevo samo, ki se je nam posebno prikupil s prekrasno povestjo »Peter Pavel Glavar«. Kdor se je radoval čitajoč to zanimivo zgodbo, pa še ni bral »Vikarja Janecza«, naj seže po njem; mnogoter in lep užitek bo imel, ako bo čital s pametjo in premišljevalje, in ne bo mu žal malega zneska za knjigo. Ko je Plebanus izšel prvič, je izzval mnogo nasprotovanja in ostre, a ne povsem pravične sodbe, tako da je neka knjigarna umaknila knjigo, ter se do sedaj ni več dobila. A pred kratkim jo je zopet dala na knjižni trg, ker pa število izvodov prve izdaje ni več veliko, zato bodo radi segali ljubitelji lepe knjige po tej drugi izdaji, zlasti zato, ker so v nji poslovenjene vse besede in stavki, ki so prej motili manj izobražene čitatelje. Če se povemo to, da so ameriški Slovenci nedavno ponatisnili I. izdajo, seveda ne da bi vprašali pisatelja — kar je znamenje, kako so visoko cenili to knjigo, menimo, da je to dovolj veliko priporočilo za II. izdajo. Torej segajte pridno po nji. Naroča se pri Tiskovnem društvu v Kranju in v vseh knjigarnah.

Julijska krajina

— Milijon lir škode v Idriji in okolici. Nevhita, ki je divjala nad žirni in Poljansko dolino, je zadela tudi Idrijo in vso njeno okolico. Veliko škodo imata rudniška in gozdarska uprava. Spodnji del idrijskega mesta je bil ves pod vodo, po nekaterih hišah je stala en meter visoko. Idrija in Nivkova sta narasli, porušili ceste na več krajih in ogrozili mostove. V Spodnji Idriji se je navadilo z gorovja toliko kamenja na ceste, da se je moral poštni avto, namenjen v Sv. Lucijo, vrniti v Idrijo. Tudi okoli Zagoda je mnogo škode. Vojaki zdaj vrše nujno potrebna dela, da se omogoči zopet redni promet in popravil škoda.

— Kred postane središče in sedež županstva istoimenske občine. Tako mnenje je izrekla komisija v Vidmu.

— Iz Sv. Lucije poročajo, da je bil že pred poldrugim letom ustanovljen živimo-zdravniški konsorcij za občine Sv. Lucijo, Poniške, Volče, Tolmin in Grahovo. Radi zaprek formalnega značaja še sedaj konsorcij ne more delovati. Živinojeja trpi radi tega občutno škodo. Čemu ovira oblast razvoj kmetijstva?

— Čitalnica v Sv. Luciji vprižori v kratkem dramo »Golgota«.

— Svičodni trg v Gorici postaja od dne do dne živahnejši. Prihaja vedno več blaga, zlasti iz Vipavske doline in spodnjega Krassa. Cene so bile zadnje dni od 29—32 lir. V okolici mesta se plačuje 33—34 lir za kilo dobrega blaga. Doseči se hoče še večja cena.

— Italijanska kulturna propaganda. V Sofiji je bil položen pred kratkim temeljni kamen za italijansko opero pod imenom »Opera italiana pro Oriente«. Stala bo pod Mussolinijevim pokroviteljstvom. Podjetje ima služiti v jačanje italijanske kulturne propagande in duševnega vplivanja Italije na Balkanu.

— Iz Sežane. Na zadnjem trgu v Sežani je bilo 1212 glav živine, volov in krav 314, telet 61, prašičev 455, konj 337. Cena žive teže za vola in krave od 400—450 lir stot, za teleta 700—750 lir stot, prašiči 30 do 70 lir, konji do 5000 lir komad.

— Prosvotvoljno gasilno društvo v Sežani priredi dne 4. avgusta veliko vrtno veselico.

— Nova pokrajinska doklada je uvedena v furianski provinci na industrijski, trgovski in obrtni davke. Doklada obdavi dohodek davčnih kategorij B in C. V prvo spadajo dohodki iz kapitala in dela (trgovci, gostilničarji) v drugo pa spadajo dohodki obrtnikov in izvrševalcev prostih poklicev. Doklada za kategorijo B znaša za letos 1.50 odstot., za kategorijo C 1.20 odstot.; sicer pa za B 1 odstot. in 0.80 odstot. za C. Davščine rastejo neprestano!!

— Mednarodni kongres za pobijanje malarije se bo vršil v Rimu od 4. do 6. oktobra t. l. Na kongres pridejo zastopniki držav iz Evrope, Amerike in Japonske.

— V Prvačini vprižori dramski krožek dne 5. julija t. l. Medvedovo dramo »Na odru življenja«. Pri prireditvi bodo sodelovali razni pevski zbori.

— Izpiti na učiteljsku v Tolminu. Vsplošnoizpitni izpiti se prične 2. julija. Sprejemni izpiti pa 1. julija.

— Tombola v Gorici. V ponedeljek 30. t. m. bo v Gorici običajna vsakoletna tombola na Travniku. Dobitki: tombola 1000 lir, činkvina 500 lir.

— V Grahovem ob Bači priredi tamošnja Čitalnica dne 28. t. m. veselico z igro »Tri sestere«.

DR. BENEŠ O GARANCIJSKEM PAKTU

— Praga, 23. junija. »Lidovi Noviny« javljajo, da poda zun. minister dr. Beneš na današnji seji parlamentarnega odbora za zunanje stvari pojasnila o ponudbi nemške vlade glede garancijske pogodbe. V svojem ekspeozu o zunanem položaju se dotakne tudi avstrijskega priključitvenega problema in prilično izjavi, da ne smatrajo niti v Londonu niti v Parizu, niti v Rimu in niti ne v Berlinu gibanje za priključitev za resen političen pojav. Zunanji minister zavzame tudi precizno stališče napram načrtom o carinski odnosno donavski federaciji.

Borovnica in Pekl

(Nadaljevanje.)

Do pričetka Pekla je bil od nekdanj lep izprehod. Iz Borovnice stopamo po mehki stezi proti ponižnemu belemu selu Ohonici, ki se skriva med sadnim drevjem ob desnem bregu. Kmalu zapazimo, da se poteguje v široko dolino gorski greben, ki jo deli v dva dela: na levo je ožja dolina Borovnišči, ki sega daleč v gorovje, na desno pa je širja dolina, ki se kmalu strne z zelenim gorovjem. Ljubko zelenje odeva bregove, tla pokrivajo prijazne livade, ki jih napaja Borovniščica; pogled nazaj, loveč se okoli viadukta, pa ti plava po barju proti sčim melaštem in tja proti slikovitemu, prelepemu našemu sredogorju, proti Grmadi in njenim sosedom. Kmalu pa mine ta razgled v zelenem pobrezju. Ko zapustiš zadnje hiše ohoniške, se bližajo vedno bolj strmi bregovi in se skoro slišnejo v »Peklu«. Nakrat imaš pred seboj sliko, ki te spominja povsem na gorensko planinsko krajino in skoro pozabiš, da si pred dobro četrtnico ure še zrl ljubljanskega barja »puščobno«. Pred sabo ugledaš v desnem bregu razrito korito, ki strmo napoveje z vrha dolj zija v Pekl, kamor ni več daleč. Vozna pot postane stezica, ki nas vodi navzgor ob Borovniščici. Po nje strugi štrle vedno večje skale in vedno bolj silijo do nas, čim više se povzpnamo: naposled pa ti zastavi pot strma, porasla pečina, na levo za njo v kotu pa zasuti, Martulek — en miniature! Spominja nas tudi na Savico.

Takoj gori nad robom pečine, raz katero pade prvi slap, zašumi drugi slap pod nami, ki je dosti višji od prvega ter pada v globok kotel. Z roba pa nam oko prostete plava po bližnjih bregih zelene Borovniške doline; strmi breg, ki smo ga prelezli do prvega slapa, skritega v kotu, se nam zdí skoro navpičen. Lepo se počiva na tem robu. Tu je prvi, hitro zasloveli del Pekla.

Le malokomu pa je bil znan goreni večji in višji del Pekla naprej od drugega slapa, ki je še romantičnejši, bolj divji. Skozi ta del se povzpne med skalnimi stenami mimo gornjih šumov, ki jih uprižarja Borovniščica, prihajajoč s hribovitnega sveta med Cerknico in Borovnico v tih dolnico k idilskim mlinom, odkoder jo mahneš na Kožlek in naprej v Cerknico, namesto po oni znani, skoro vzporedni poti, ki drži ob pobočju Trebelnikovem čez Pokojišče, Padež in naprej po precej zapuščenih kraških ravnini mimo Dobca in Bežuljaka čez mensejške senože.

Od roba pred drugim slalom, kjer so bile svoji čas postavljene klopi in mizica in je bilo dokončano dotedanje delo planinskega društva, je bilo treba malo poplazi po strmem bregu na desno gori v smeri proti »Hudičevemu zobu«, ristemu vršiču nad slalom na desno od kotla, ki vani pada Borovniščica, — in skoro si bil v romantičnem jarku, po katerem drevi potok navzdol skozi spodnji del Pekla v ratno dolino borovniško in naprej v Ljubljansko barje. Tu gori neke se je učil kozje molitvice očue Anžuta, precej rejeno, okroglo može, ki je obviselo z obilnim trebuškom v neki skalni zagodi, dokler ni pogumna roka rešila tega coklarskega originala prezgodnje smrti. Večkrat je bilo treba zagrabiti, stopaje ob razdrapani, pa ne globoki strugi, kak šop rododendrona, ki tudi tu gori kakor ob spodnjih dveh slapovih prerašča in venča brez z drugimi planinskimi cvetkami.

Zdaj je to drugače. Varne stopinje deloma v skali deloma v mehki zemlji, vmes stopnice, železna vrvi — delajo neprenajporna pot zanimivo in kratkočasno, da ne rečem naravnost zabavno.

(Konec prihodnj.)

Sport

— Lahka atletika v Berlinu. V nedeljo se je vršil v Berlinu velik mednarodni miting, na katerem sta sodelovala tudi najboljša ameriška sprinterja Paddock in Murchison. Prispela sta v Berlin, da se reorganizirata na Houbenu radi lanskoletnega poraza. Revanža se ni posrečila. Zmagal je zopet nemški sprinter Houben na 100 m v krasnem času 10,6. 400 m je tekel Schmidt iz Berlina v 50. Drugi za Houbenom se je plasiral Kornis iz Breslaua 1,5 m zadaj. Murchison je bil peti! Paddock pa je izpadel že v predtekhi. Stafeto 4 krat 100 je odnesla stafeta Krefeld v 43,3.

— Novi svetovni rekord. Finec Sipilae je tekel 20 km v novem rekordnem času 1 uro 6,28,5. V Newyorku je tekel Holden 800 m v novem rekordnem času 1,51,6!

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja. Vladni komisar se je zarežal. »Puščam vas tu z vašimi fantastičnimi teorijami o človečnosti. Le glejte, kako sami opravite s temi baje osvobojenimi ljudmi. Ellöre fiak!« je zaklical svojim ljudem in se vsedel v avto. Šofer je pogal in avto, zavil v oblake prahu, je oddrčal s trga po široki cesti. Ostali komunisti so sledili v drugih vozovih, mrklo je za njimi zrl neznan tujec. Ko so izginili v daljavi, je vjudno, toda odločno velel baronesi: »Vstopite hitro v moj avto, morate proč, ker tu niste varni. Niti trenutka ne smemo zamuditi.«

Mlada dama je odločno izjavila: »Z vami ne! Zakaj bi se z vami peljala?«

»Hočem Vas rešiti, Vas pripeljati k Vašemu očetu,« je v naglici pripomnil neznanec. »Prosim Vas, ne pomišljajte, naše življenje visi na eni minuti.«

Namignil je šoferju, ki je sprožil motor in zaklical svojemu spremljevalcu: »Pomagaj dami v voz, Toni, toda hitro!«

Nemško izgovorjene besede so premagale baronesin odpor, vstopila je v voz. Tujec se je vse-

del poleg nje in zaklical okoli stoječi množici: »Ako se prihodnjik zopet pojavijo komunisti, se branite kot možete in se ne dajte obešati kot garjevi psi. Vlada je preslaba, da bi vam mogla poslati druge, kakor tolovajske bande. Ta Bela Kuhn in tovariši niso ničesar drugega kakor roparska sodraga, katere dnevi so že šteti!«

Zaloputnil je vratca avtomobila in avto se je jel premikati sprva polagoma, nato pa vedno hitreje in hitreje. Bil je že skrajni čas. Ulice so polagoma oživele in po odhodu boljšeševikov so prihajali ljudje v množicah iz svojih skrivališč. Pogled na obešence je izzval njihovo jezo in ogorčenje. V svoji besnosti so si iskali žrtve. Iz skrivališč so prinesli ljudje orožje. Hlapi, ki so bili udeleženi pri moritvi, so kazali na tujca: »To je tudi eden izmed njih! Ta je Rus! Ta je boljšešvik!« Klič jeze in ogorčenja so odmevali, strelji so pokali za avtom, ki se je oddaljeval v divjem diru. Tujec je v skrbeh gledal na svojo spremljevalko, da bi jo ne zadela kakšna krogla, ki so žvižgale za njim. »Nič se ni bati, gospod grof!« je pomirjeval drugi, ki je baronesi pomagal v voz in sedel na zadnjem sedežu. »Tako! smo iz strelne daljave. Pametnejše bi bilo, da bi se ti ljudje postavili v obran proti boljšešvikom.«

Grof je pokimal. Svojo pozornost je posvetil baronesi, ki je bila po nepričakovani rešitvi živčno popolnoma uničena. Krčevito je plakala in njeno telo se je zvijalo kakor ob vročici v blazinah. Grof

je vzel iz predala steklenico konjaka in ji z zganjem odrgnil senca. Končno ji je dal tudi požirek konjaka. »Nato ji je ponudil cigareto rekoč: »Baronesa, poskusite malo kaditi, to vas pomiri!«

Mlada dama si je obrisala potno čelo. Njeno razburjenje se je polagoma poleglo. Postajala je mirnejša, ker se je zavedala, da je na varnem. Poskušala je že, da bi se zadovoljno smehljala. »Vi ste zelo skrben gospod. Ali vas smem vprašati, kdo ste in kaj je vas napotilo, da ste me rešili?«

»Lagal bi se, baronesa, ako bi zatrjeval, da sem bil od vsega začetka namenjen Vas rešiti. Sledil sem vladnemu komisarju Szamuelyju z namenom, da mu iztrgam iz rok nekaj njegovih žrtev in ga vsaj za nekaj časa napravim neškodljivega. Predno pride v Budimpešto in tam krave, da je bil prevarjen, se lahko razmere v teh krajih že temeljito izpremenijo. Podadmiral Horthy s svojimi četami se nahaja preblizu, da bi si upali peštanski krvniki znova pričeti s prelivanjem krvi v teh krajih.«

Mlada dama se je začudila: »Torej niste ruski revolucionar iz Moskve?«

»Nisem revolucionar, baronesa. Jaz sem grof Wolkstein, star prijatelj vašega očeta. Ko sem zasledoval Szamuelyja in prišel semkaj, mi je povedal neki begunec, da so vas prijeli in vzeli seboj. Hitel sem, da vas rešim. Hvala Bogu, da so mi je stvar posrečila!«

Baronesa mu je hvaležno stisnila roko. »Pojavili ste se kot angel božji v največji sili.« Ob spominu na doživljaj jo je znova spreletela groza. »Kaj bi se z mano zgodilo, ako bi me ne bili rešili?«

Grofov spremljevalec, ki ni bil nihče drugi kakor njegov komornik Toni Hofer, je vzel iz predala v vozu precejšnjo zalogo mrzlih jedil in steklenico vina.

»Ali hočete, baronesa, nekaj prigriznit? Te je gotovo najboljšo pomirjevalno sredstvo po takšnih doživljajih.«

Baronesa se je zahvalila. Ko pa ji je nalil kozarec vina in ji ponudil nekaj obloženih kruhkov, se je dala pregovoriti, da je vzela kruh in izpilila čašo vina, kar ji je znatno okrepilo njene duševne in telesne moči.

»Iskrena hvala. Prav dobro mi je teknilo. V razburjenju nisem jedla že od večerj. Večerj smo izvedeli, da je na potu Szamuely s svojimi krvniki.«

»Zakaj niste pravočasno pobegnili, baronesa?«

»Cutila sem se brez vsake krivde, saj nisem ničesar storila, kar bi moglo napotiti revolucijski tribunal, da bi nastopil proti meni. Sicer sem se tudi zatekla k znani rodbini. Toda kakor se zdi, je nekdo izdal moje bivališče. Poglavar dotične rodbine, gospod Pintar, se nabaja med onimi, ki so jih obesili.«

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA,

LJUBLJANA Telefon 980 Selenburgova ulica.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. junija 1925.

Narodnost jim je zopet paganstvo.

Pokojni dr. Anton Mahnič je skoval tezo, da je narodnost paganstvo. Pod tem geslom so se potem klerikalci desetletja borili proti naprednjakom, ki so proglasili narodno misel za glavno točko svojega programa...

— Zdravniki, delegati Društva narodov, v Zagrebu. Kakor smo že včeraj javili, so prispele v Zagreb zdravniške, člani higieničnega odbora pri Društvu narodov...

— Klerikalna pesem o samoslovenstvu in o borbi za slovenski jezik je torej izpeta in klerikalci se vračajo nazaj na svoje staro stališče, da je narodnost in kar je ž njó v zvezi — paganstvo!

— Povratek kraljevske dvojice v Beograd. Nj. Vel. kralj Aleksander I. in kraljica Marija sta se včeraj ob 13.30 povrnili s svojega potovanja po Južni Srbiji...

— Deset milijonov zlatih lir za zažagan Narodni dom v Trstu? Te dni se v izvestnih tržaških krogih širi vest, da so zastala pogajanja v Firenzi v glavnem radi tega, ker je dr. Rybač baje zahteval za zažagan Narodni dom v Trstu odškodnine 10 milijonov zlatih lir...

— Elegante tihotapke. V vlakcu Sušak — Zagreb je nastal več dni tragični prizor. Policijski in carinski organi so ugotovili, da se navzlic strogi kontroli tihotapi blago iz Reke na Sušak, od tu pa v Zagreb...

— Roparske čopce v Hercegovini. Iz Nevesinja poročajo, da je bilo pet muslimanskih seljakov, ki so šli proti Gackotu, napadenih od roparjev. Napadalcem so dva seljaka ustrelili, enega so zavelik v gozd, ga umorili in oropali...

— Važno za rekrute-dijake. Ki so že odslužili 14 mesečni dijaški rok v kadru, a še niso položili izpita za rezervne oficirje. Minister vojske in mornarice je z ukazom pod Dj br. 26.387 od 30. V. 1925 odredil: »Dijaki, ovrnaričeno snosobni, ki so

odslužili polni dijaški rok 14 mesecev, a niso napravili izpita, imajo pravico, da naknadno polagajo izpit za čin rez. administrativnega podporočnika ekonomske stroke...

— Iz Rogoške Slatine nam poročajo: Dne 27. junija, na predvečer Vidovega dne, bo v veliki dvorani Zdraviliškega doma sokolska akademija. Ob pol 22. zvečer bo svečanostna razsvetljava parka in simfonični koncert godbe vojne mornarice...

— Mešanski šoli v Ljubljani. Na 1. dekliški mešanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje za 1. 1925/26 dne 29. in 30. junija t. l. v 1. razred se sprejemajo učenke, ki so uspešno dovršile vsaj 4. razred osnovne šole...

— Solska mladina v cirkusu. Včeraj popoldne je mladina ljubljanskih ljudskih in mešanskih ter par zunanjih ljudskih šol postela pod vodstvom svojih učiteljev predstavo v cirkusu in si ogledala obnem tudi zverinjake...

— Sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov. G. Alfonz z avstrijskega škličja za 27. t. m. v gostilni pri Jerneju (Sv. Petra cesta 85) prijateljski sestanek dobrovoljcev nekdanjega I. jugoslov. polka v Sibiriji...

— Vpisovanje gojnk in hospitantk na državni osrednji zavodu za žensko domačo obrt. Turjaški trg 6-II., se vrši dne 25. in 26. junija 1925 od 8. do 12. in od 14. do 17. ure...

— Pricetek del ob Miklošičevi cesti. Od ceste na Južno železnico proti mestu so začeli pretakati del kopati ob strani jarek, na spodnjem koncu pa delati priprave za tlakovanje...

— Drzen cestni napad. Snoči okoli 23. je šla Elizabeta Pirnat, žena invalida, po Miklošičevi cesti, noseč v rokah kitaro. Na križišču Dalmatinove ulice je nenadoma priskočil k njej neznan moški in ji zakričal: »Daj kitaro!« Obnemem ji je kitaro siloma iztrgal iz rok ter bežal proti Pražakovi ulici...

— Zrtve strele. V četrtki 18. t. m. je nastala nad Globodolom, občina Mirna peč, silna nevihta, med katero je treščilo v skedenj posestnika Josipa Pusta. Baš tam se nahajajočega Antona Bobnarja je strela ubila, njegovega zeta Pusta pa omamila. Bobnar je bil po poklicu čevljar...

— Strela zanetila požar. V noči od četrtka na petek je med hudó nevihto udarila strela v hišo zlastinske Rože Frans z

Završniku poleg Smartna pri Litlji. Hiša je skoraj popolnoma pogorela, zgorel je tudi hlev in svinjak. Skoda je zelo velika in je samo deloma krita.

„ključ“ da se prepričate, kako en par traja kakor štiri pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah, Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

— Promocija. Danes dne 23. t. m. je bil promoviran na dunajski univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Janko Hafner, sin g. notarja Hafnerja v Ljubljani.

— Javne produkcije gojencev konservatorija Glasbene Maticе v Ljubljani. Koncem šolskega leta 1924/25 se vrše v dvorani Filharmonične družbe javne produkcije gojencev konservatorija Glasbene Maticе v Ljubljani in sicer v sredo 24. četrtka 25. in petek 26. junija...

— Mestna ženska realna gimnazija. Razstava ročnih del in risb je odprta še danes, torek, do 18. ure zvečer. Občinstvo se vljudno vabi na poset te razstave.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V sredo in četrtek, obakrat vaja mešanega zbora. Vse in vsi! — Pevovodja. — Na 1. dekliški mešanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje za 1. 1925/26 dne 29. in 30. junija t. l. v 1. razred se sprejemajo učenke, ki so uspešno dovršile vsaj 4. razred osnovne šole...

— Solska mladina v cirkusu. Včeraj popoldne je mladina ljubljanskih ljudskih in mešanskih ter par zunanjih ljudskih šol postela pod vodstvom svojih učiteljev predstavo v cirkusu in si ogledala obnem tudi zverinjake. Vsega skup je bilo navzočih v cirkusu iz 12 ljubljanskih javnih mest. Šol okroglo 6000 otrok. Cirkus ima prostora za 5000 ljudi.

— Nové ulice in stare table. Mnogo novalomovanih ulic bi moralo že zdavnaj imeti nabite table in številke, pa jih še zdaj, ko so že nad eno leto dni naročene, še nimajo in to dela ljudem in uradom vedno večje neprijetke. Ljudje begajo sem in tja, slugé, pismonoše, postreščiki in komisije.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. junija 1925 ponudbe glede dobave raznih pisarniških in litografskih potrebščin. — Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno na vpogled.

— Sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov. G. Alfonz z avstrijskega škličja za 27. t. m. v gostilni pri Jerneju (Sv. Petra cesta 85) prijateljski sestanek dobrovoljcev nekdanjega I. jugoslov. polka v Sibiriji. Ker se bo na tem sestanku razpravljalo o važnih stanovskih zadevah, je v interesu vseh dobrovoljcev-Sibirjakov, da se ga udeleže.

— Pricetek del ob Miklošičevi cesti. Od ceste na Južno železnico proti mestu so začeli pretakati del kopati ob strani jarek, na spodnjem koncu pa delati priprave za tlakovanje.

— Drzen cestni napad. Snoči okoli 23. je šla Elizabeta Pirnat, žena invalida, po Miklošičevi cesti, noseč v rokah kitaro. Na križišču Dalmatinove ulice je nenadoma priskočil k njej neznan moški in ji zakričal: »Daj kitaro!« Obnemem ji je kitaro siloma iztrgal iz rok ter bežal proti Pražakovi ulici...

— Zrtve strele. V četrtki 18. t. m. je nastala nad Globodolom, občina Mirna peč, silna nevihta, med katero je treščilo v skedenj posestnika Josipa Pusta. Baš tam se nahajajočega Antona Bobnarja je strela ubila, njegovega zeta Pusta pa omamila. Bobnar je bil po poklicu čevljar.

— Strela zanetila požar. V noči od četrtka na petek je med hudó nevihto udarila strela v hišo zlastinske Rože Frans z

Iz Celja.

— Sokolsko društvo v Celju poziva člane in članice, ki se nameravajo udeležiti zleta v Beograd, da se takoj prijavijo bodisi društvenemu tajniku ali načelniku.

— Vreme je pri nas zadnje dni zelo nestanovitno. Vsak dan so naliivi in nevihte. Seno se nahaja po večini pokošeno na travnikih in ga ne morejo dobiti pod streho.

— Demokratiški družabni večer. Krajevna organizacija demokratske stranke priredi v sredo, dne 24. t. m. ob pol 21. v mali dvorani Celjskega doma družabni večer kot odhodnico odličnemu somišljenku g. dr. Benedičiču, ki odhaja iz Celja v Rajhenburg.

Iz Maribora.

— Zavratni umor pri Ptuj. Iz Ptuj nam poročajo: Pretekli petek okoli 22. je bil bestialno umorjen posestnik Janez Cafuta iz Velikega Okčja. Ustrelil ga je skozi okno posestnik Mihael Emeršič, ko je Cafuta s svojo rodbino sedel pri večerji.

— Otrok utonil. V Podlehniku pri Ptuj se je v nedeljo primerila tragična nesreča. Trije birmanski otroci so se vračali proti domu, pri čemur so morali prekoračiti brv, vodečo preko zelo naraslega potoka. Brv, katero je voda silno izpjedjala, je nenadoma popustila in en otrok je padel v vodo ter utonil.

— Mestna ženska realna gimnazija. Razstava ročnih del in risb je odprta še danes, torek, do 18. ure zvečer. Občinstvo se vljudno vabi na poset te razstave.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V sredo in četrtek, obakrat vaja mešanega zbora. Vse in vsi! — Pevovodja. — Na 1. dekliški mešanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje za 1. 1925/26 dne 29. in 30. junija t. l. v 1. razred se sprejemajo učenke, ki so uspešno dovršile vsaj 4. razred osnovne šole...

Sodišče

Ljubljana, 23. junija.

— Brezspesne rubeži. Fran in Jerica Peniš sta imela na Fužinah malo trgovino, stanovala pa sta v Ljubljani. Trgovina je kmalu zlerzla v pasiva, da Peneševa niti davkov nista zmogavala. Rubeži so bile na dnevnem redu, toda izvršila so se tako površno, da sta mogla Peneševa zarubljeno blago brez ovire prodajati in odnašati na stanovanje.

— Sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov. G. Alfonz z avstrijskega škličja za 27. t. m. v gostilni pri Jerneju (Sv. Petra cesta 85) prijateljski sestanek dobrovoljcev nekdanjega I. jugoslov. polka v Sibiriji. Ker se bo na tem sestanku razpravljalo o važnih stanovskih zadevah, je v interesu vseh dobrovoljcev-Sibirjakov, da se ga udeleže.

— Vpisovanje gojnk in hospitantk na državni osrednji zavodu za žensko domačo obrt. Turjaški trg 6-II., se vrši dne 25. in 26. junija 1925 od 8. do 12. in od 14. do 17. ure...

— Pricetek del ob Miklošičevi cesti. Od ceste na Južno železnico proti mestu so začeli pretakati del kopati ob strani jarek, na spodnjem koncu pa delati priprave za tlakovanje.

— Drzen cestni napad. Snoči okoli 23. je šla Elizabeta Pirnat, žena invalida, po Miklošičevi cesti, noseč v rokah kitaro. Na križišču Dalmatinove ulice je nenadoma priskočil k njej neznan moški in ji zakričal: »Daj kitaro!« Obnemem ji je kitaro siloma iztrgal iz rok ter bežal proti Pražakovi ulici...

— Zrtve strele. V četrtki 18. t. m. je nastala nad Globodolom, občina Mirna peč, silna nevihta, med katero je treščilo v skedenj posestnika Josipa Pusta. Baš tam se nahajajočega Antona Bobnarja je strela ubila, njegovega zeta Pusta pa omamila. Bobnar je bil po poklicu čevljar.

— Strela zanetila požar. V noči od četrtka na petek je med hudó nevihto udarila strela v hišo zlastinske Rože Frans z

— Sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov. G. Alfonz z avstrijskega škličja za 27. t. m. v gostilni pri Jerneju (Sv. Petra cesta 85) prijateljski sestanek dobrovoljcev nekdanjega I. jugoslov. polka v Sibiriji. Ker se bo na tem sestanku razpravljalo o važnih stanovskih zadevah, je v interesu vseh dobrovoljcev-Sibirjakov, da se ga udeleže.

je kriknil na pomoč in se nato onesvestil. Dobil je strel v trebuh in je drugi dan v ormoški bolnici umrl. Pred smrtjo je izpovedal, da je streljal nanj Josip Benko. Na podlagi te izpovedi sta bila Josip in Barbara Benko izročena sodišču, a sta krivdo zanikala in jo zavračala na posestnikovega sina Frana Obrana. Pri razpravi je ta dokazal svojo nedolžnost in je bil oproščen. Razprava proti Josipu in Barbri Benko bila je že dvakrat preložena, obsojena pa sta bila pri tretji. Ker je zagovornik obeh obtožencev vložil ničnostno pritožbo, je kasijsko sodišče razveljavilo obsojdo in določilo novo razpravo. Razprava je trajala celih 24 ur. Oba obtoženca sta zopet poudarjala, da sta nedolžna. Benko je izjavil, da je bil večkrat pri Puntigamu, da pa nima ničesar skupnega z umorom. Barbara Benko pa trdi, da je na Puntigama gotovo streljal Obrana, bivši njen ljubček. Pri razpravi so nekatere priče izpovedale v prilog obtožencev, nekatere pa v njih škodo, tako da ni bilo mogoče dobiti jasne slike. Sodišče je stavilo porotnikom štiri vprašanja: 1. glede krivde umora Josipa Benko, 2. glede krivde umora Barbare Benko, 3. če je Barbara Benko naročila umor, 4. če je umor povzročila ali sodelovala. Porotniki so prvi dve vprašanji zanikali, potrtili pa zadnji dve, nakar je bil Josip Benko oproščen, Barbara Benko pa obsojena na pet let težke ječe. Josip Benko je bil obsojen radi nedovoljene nošnje orožja na teden dni zaporu.

Velik požar v Ogulinu. Tri milijone dinarjev škode.

V četrtki 18. t. m. je izbruhnil okoli 23. v gospodarskem poslojpu posestnika Gjura Maravića v Ogulinu na Hrvatskem velik požar, ki se je naglo razširil naosednjo gostilno in v bližini se nahajajočemoнопolsko skladišče soli. Gasilecem je pnapornem gašenju uspelo ogenj lokalizirati in rešiti zidano poslopje, v katerem je bilo skladišče tobaka drž. monopolov. V bližini so se nahajala tudi skladišča s petrolejem in bencinom in se je bilo torej bati katastrofe. Škoda je zelo velika. Na poslopijskih samih znaša 300.000 Din, dočim ima državni monopol nad 3 milijone Din škode vsled uničenih zalog soli, tobaka in cigaretnega papirja. Zavarovalnina je bila minimalna. Žal, da je požar zahteval tudi dve človeški žrtvi. Podpoveljnik tamošnje prostovoljne požarne brigade Forenbacher, daš bolan, je s plemenitim namenom, da pomaga bližnjemu v nesreči odšel na kraj požara in se je vsled prenapornega dela onesvestil ter drugi dan umrl. Druga žrtve je bil sluga Joso Francetić, ki je pijan spal na senu in je dobil tako težke opekline, da bo najbrž umrl.

Bila je sreča, da ni bilo vetra in da je padal dež. Če ne bi ogenj zavzel strahovite dimenzije.

Radioklub Ljubljana

(Ustanovni občni zbor.)

Snoči ob 20. se je vršil v restavracijskih prostorih »Zvezde« pri dobri udeležbi vseh slojev ustanovni občni zbor »Radiokluba Ljubljana«. Navzoče je pozdravil predsednik pripravljalnega odbora g. Silec, ki je obnem tudi otvoril zborovanje. Naglašal je predvsem cilje radiokluba, to je ustanovitev velike organizacije na polju radiotehnike, poleg tega pa je namen radiokluba izobraziti široke mase v radiovedl. Apelaril je na navzoče, kakor tudi na javnost, da podpira stremljenje kluba, da tudi Slovenci pokažemo, da v razvoju in napredu ne zaostajamo za drugimi narodi. Nato so bila prečтана društvena pravila, ki obsegajo 15 točk. Društvo se imenuje »Radioklub Ljubljana« in ima svoj sedež v Ljubljani. Klub ima namen razširjati znanje za radiotehniko in pospeševati razvoj te vede. Prirejal bo sestanke, kjer se bo teoretično in praktično razpravljalo o radiotehniki. Vršila se bodo tudi predavanja, razstave, poučni in zabavni večeri. Redni član radiokluba lahko postane vsak neoporečen državljan, ki je dopolnil 18. leto. Odbor sestoji iz predsednika, podpredsednika, dveh tajnikov, blagajnika in 12 odbornikov. Občni zbor se vrši vsako leto, funkcija doba odbora pa traja dve leti. Upravni svet radiokluba sestoji iz treh članov in svetuje klubu po potrebi v važnejših vprašanjih. Šest tehnikov izvršuje v tehniško stroko spadajoče posle. Sledile so volitve in je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik inž. Milan Vidmar, podpredsednik inž. Mario Osana, I. tajnik Fran Sletča, II. tajnik Listovšek, blagajnik nadsvetnik Vrbnjak, revizorja prof. Nardin in ravnatelj Alojzij Höfler, gospodar Albert Stine; odborniki: inž. Copič, trgovec Josip Kregar, prof. Čadež, Markl, ravnatelj Krofca, trgovec Bar in g. Povše. Upravni svet tvorijo gg.: Josip Skalar, Lenard in prof. Čadež, tehnični vdstvo pa sestoji iz inž. Copič, inž. Osane, g. Eržena in g. Kranjca.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o važnih klubovnih zadevah in se je obnem določila članarina. Vpisnina znaša 10 Din, za dijake 2 Din. Društvo si bo v kratkem nabavilo redna inozemska mesečna glasila, postavilo bo svojo anteno ter izvršilo razna v to stroko spadajoča tehnična dela. Občni zbor je bil na to zaključen.

Modri sodnik. Angleški sodnik lord Birkenhead je imel nekó pred seboj maldega fanta, ki je zahteval odškodnino vsled neke nezgode na cestni železnici. Vprašal ga je: »Pokaži, kako visoko lahko dvigneš poskodovano roko?« Fant je dvignil roko do ramena. Sodnik: »Sedaj pokaži še, kako visoko si jo lahko dvignil pred nezgodo.« Fant je bil tako neumen, da je dvignil roko visoko nad glavo in družbi cestne železnice je bilo prihranjeno izplačilo nezgodne rente.

Gospodarstvo

Naš gospodarski barometer

V sledečem podajamo nekaj statističnih podatkov, iz katerih razvidno več kot iz debelih razprav pravo stanje in razvoj našega celokupnega gospodarstva.

Kurz dinarja v Curihu.

2. januarja 1924	6.45 Sv. fr.
1. februarja »	6.70 »
1. maja »	7.02 »
1. avgusta »	6.50 »
1. septembra »	6.72 »
1. oktobra »	7.17 »
1. novembra »	7.55 »
2. januarja 1925	7.93 »
2. februarja »	8.45 »
2. marca »	8.32 »
1. aprila »	8.37 »
10. junija »	8.70 »
18. junija »	9.— »

Državni proračun:

1919./20. leto	1.558 mil. din.
1920./21. »	3.994 »
1922./23. »	6.694 »
1924./25. »	10.440 »
1925./26. »	11.910 »

Carinski dohodki:

1921. leto	1.101 mil. din.
1922. »	1.143 »
1923. »	1.698 »
1./I./24.—10./III./25.	1.623 »

Uvoz:

1919. leta	2.982 mil. din.
1920. »	3.488 »
1921. »	4.122 »
1922. »	6.441 »
1923. »	8.309 »
1924. »	8.221 »
za 3 meseca 1925.	1.928 »

Izvoz:

1919. leta	686 mil. din.
1920. »	1.320 »
1921. »	2.460 »
1922. »	3.691 »
1923. »	8.048 »
1924. »	9.538 »
za 3 meseca 25.	2.273 »

Denarni obtok:

1. januarja 1923.	5.039 mil. din.
1. januarja 1924.	5.790.2 »
1. aprila 1924.	5.585.8 »
1. junija 1924.	5.523.9 »
1. avgusta 1924.	5.367.5 »
1. oktobra 1924.	5.968 »
1. januarja 1925.	6.001.5 »
1. februarja 1925.	5.794.6 »
1. marca 1925.	5.759.5 »
1. junija 1925.	5.770.8 »

Tečaj vojnih obveznic:

1. januarja 1924.	108.— Din.
1. februarja 1924.	124.— »
1. marca 1924.	156.— »
1. aprila 1924.	150.50 »

2. junija 1924.	147.50 »
1. avgusta 1924.	132.15 »
1. septembra 1924.	122.— »
3. oktobra 1924.	133.— »
2. januarja 1925.	147.50 »
2. marca 1925.	155.— »
1. maja 1925.	161.75 »
10. junija 1925.	196.50 »

Indeks cen:

povprečno 1913. leta	100
januar 1923.	2.098
februar 1924.	2.034
februar 1924.	2.101
marec 1924.	2.040
april 1924.	1.973
maj 1924.	1.911
junij 1924.	1.984
julij 1924.	1.995
avgust 1924.	2.049
september 1924.	1.978
oktober 1924.	1.981
december 1924.	2.112
januar 1925.	2.012
marc 1925.	2.099
maj 1925.	1.933

—g Dnevni red beogradskega privrednega kongresa. 5. in 6. septembra t. l. se vrši v Beogradu velik privredni kongres, za katerega je določen sledeči dnevni red: Vprašanje davkov, sedanje stanje (poročilo splošne zbornice), reforma davkov (poročilo centrale industrijskih korporacij), naša socijalno zakonodajstvo, zaščita delavcev in inšpekcija dela (poročilo beogradske centrale industrijskih korporacij), delavsko zavarovanje (poročilo beogradske obrtne zbornice), predlogi glede izvozne sezone l. 1926.

—g Olajšave za domači premog. V zvezi s krizo domače rudarske industrije in v svrhu njene zaščite je izdalo ministristvo saobračaja naredbo, ki predvideva za domači premog sledeče olajšave: 1. Za premog domače produkcije se ukinja obračun vozarne pri prehodu iz prog bivše Južne železnice na proge državnih železnic kakor tudi na proge, ki spadajo pod državno upravo. 2. Od 15. maja t. l. dalje se tarifira premog inozemskega izvora po razredu C. 3. Za izvoz domačega premoga se dovoljuje popust in sicer za proge do 100 km 5 odstot., za proge do 200 10 odstot. Koks je izvzet od gornje naredbe in se tarifira kot doslej.

—g Revizija poljske carinske tarife. Na Poljskem so izvršili delno revizijo carinske tarife. Izpremenjenih je 60 členov (cela tarifa šteje 217 členov). V glavnem se je povečala carina na luksuzne predmete (galanterijo, konfekcijo in krzna).

—g Izselitev 50.000 avstrijskih delavcev? Z Dunaja poročajo o načrtu dunajske delavske zbornice, ki namerava izposlovati izselitev 50.000 brezposelnih v Ameriko. Zbornica se je obrnila do vlade, da dobi pri

Zedinjenih državah dovoljenje za priselitev 50.000 avstrijskih delavcev, eventualno tudi s pomočjo Zveze narodov. To bi slovedo le z dovoljenjem, izjemoma izdanim. Breda v Avstriji je po mnenju dunajske delavske zbornice taka, da ostane teh 50.000 delavcev brez posla tudi nadalje in tudi v slučaju, ako bi se gospodarski položaji pričel hitreje zboljšavati. Od 180.000 brezposelnih se je moglo dobiti dela samo za 6000. Država bi morala dati za izselitev podpore 50 milijard kron. Sedaj izdaja na leto brezposelnih 900 milijard kron. Ako se izseli 50.000 nezaposlenih, ostane v avstrijski državi brez dela še vedno 150.000 delavcev in prihodnjo zimo jih bo najbrže še več. Morda je pa ta akcija v zvezi z drugimi, politično prežetimi akcijami, ki streme po odpravi »utesnitve razpečevališč za avstrijsko industrijo«, kar pomeni boj za vzpostavitev stare avstrijske prevlade ob Dunavu in še dalje naokoli.

—g Novo reško posojilo. Reka je našla pri Napolitanski banki v Italiji posojilo 3 milijonov lir za javna dela.

—g Znižana vožnja na Romunskem. Odbor trgovskega ministristva v Romuniji je sklenil, da se izvozna taksa na govedo, ki je doslej znašala 8000 lejev, zniža na 5000 lejev.

—g Padanji italijanske lire. Zadnje dneve tihoji italijanski politični in trgovski krogi v velikih skrbih radi novega padanja lire. Vlada se trudi z izjavami pomiriti razburjenost, ki stalno narašča, pa to ne pomaga nič. »Giornale d'Italia« pravi, da mora ves narod nastopiti v obrambo lire. Manj notranjih intrig, manj polemične igre, manj napetosti in več sloge, več sodelovanja, več notranjega sporazuma. V inozemstvu treba delati za zaupanje v sposobnost države, da se vstali mirnim potom. Vsakdanje gromovite Farinacijeve grožnje gotovo ne povečajo zaupanja v inozemstvu. Vlada naj vodi politiko, katero bo moglo inozemstvo razumeti na vsehi poljih, političnem, finančnem, gospodarskem in moralnem... Padanje lire je hud udarec za fašistovsko vlado.

—g Nezaposlenost v Rusiji. V Moskvi zborujoči nezaposleni so konstatirali, da je sedaj v Rusiji brez dela 620.000 ročnih in 292.000 duševnih delavcev. Sovjetska vlada nima za nje podpore, pač pa pridno pošilja denar v Sangaj za štrajkujoče Kitajce; te dni so jim zopet poslali 50.000 zlatih rubljev.

—g Lesni trust v Srednji Evropi. Pogajanja za ustanovitev velikega lesnega trusta v Srednji Evropi se bližajo k koncu. Trust se bo imenoval »Akorde«. V trustu bodo zastopali trgovci iz Avstrije, Romunsk, Češkoslovaške in Jugoslavije.

—g Dobave: 16. artiljerijski puk v Ljubljani obvešča Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da sprejema ponudbe glede dobave 2000 kg fižola, 2000 kg riža, 1000 kg pšeničnega zrna in 800 kg masti samo do 27. junija t. l. in ne do 28. junija t. l. kakor je bilo prvotno objavljeno.

To in ono

Nova pomlajelavna metoda

Prof. Steinnach je iznašel novo sredstvo za pomlajevanje. — Čudotvorni žarki. — Aparat za pomlajevanje.

Na Dunaju, 21. junija.

Dunaj ima svojo senzacijo. Profesor dr. Steinnach je iznašel novo metodo za pomlajevanje. O tej svoji metodi je že napisal posebno znanstveno delo, ki ga predloži zdravniškimi korporacijam. Takisto namerava svojo iznajdbo vpisati in razložiti na posebnem sestanku zdravnikov in znanstvenikov.

Iznašel je posebne žarke, ki imajo presenetljiv pomlajevalni učinek. Ti žarki povzročijo poseben proces v človeškem telesu, ki ima za posledico nastanek novih krvnih teles, popolnoma slična onim, ki nastanejo v človeškem organizmu, ko se pojavi puberteta. Ta krvna telesa človeka popolnoma prerode in obnove, to je pomladi. Oni čudotvorni žarki učinkujejo sedva samo za gotovo dobo. Čim se opaža, da jame učinek ponehavati, je treba človeško telo znova izpostaviti vplivu Steinnachovih čudodelnih žarkov. Učinek je prav isti, kakor prvič.

Dr. Steinnach je izumil poseben aparat, ki producira te žarke. Dal mu je ime: diatermijski aparat (Diathermie - apparat). Glavno proizvajalno sredstvo Steinnachovih žarkov je natron.

Kdor se bo torej hotel v bodoče pomladiti, si bo enostavno kupil Steinnachov aparat, ki daje možnost za pomlajevanje takorekoč ad infinitum, ne da bi bilo treba težkih, a obnem silno dragih operacij.

400.000 dolarjev za odsekano nogo?

V okraju Mödling na Dnaju se je pred dnevi dogodila težka nesreča, ki vsled svojih zagonetnih okoliščin vzbuja splošno pozornost. Emil Marek, 35 letni ravnatelj raznih komercialnih podjetij, je dne 14. junija delal na nekem lesenem modetu — iznajdbi — in je pri tem rabil zelo ostro sekiro. Nenadoma je sekira pri zamahu odletela in zadela tako nesrečno Marekovo levo nogo, da mu je ud skoraj odsekala. Mareka so prepejali v bolnico, kjer so mu nogo odrezali. Nesreča je zagonetna zato, ker se je Marek pred dobrim mesecem dal pri »Anglo Danubian Lloyd« zavarovati za neobičajno visok znesek 400.000 dolarjev proti nezgodi. Na podlagi ovadbe zavarovalne družbe so oblasti takoj uvedle preiskavo v svrhu ugotovitve da-li ne gre za nameravano pohabljenje. Te sum se opira

na izjavo profesorja Haberde, predsednika dunajskega sodno medicinskega inštituta. Haberde je ugotovil, da je na odrezanem udu ugotoviti tri zamaha. V slučaju, da je to res, potem je doprinesen dokaz, da si je Marek namenoma odsekala nogo. Marek sam odločno zanika nameravano pohabljenje in skoraj se zdi neverjetno, da bi imel človek po tako grozni poškodbi še toliko moči, da bi si prizadajal še dva udarca. Vsekakor pa vzbuja pozornost višina zavarovalnine. Marek je mesečno plačeval 5 milijonov Kr (približno 20.000 Din), razmeroma zelo visoka vsota.

Tekom preiskave se je ugotovilo, da je pri Mareku pred meseci izbruhnil v stanovanju požar, povodom katerega mu je bila izplačana znatna zavarovalnina. Dosedaj proti njemu še ni bila podana kazenska ovadba.

Marek sam je nad nesrečo silno konsterniran in pravi, da dosedaj še ni zahteval odškodnine in jo tudi ne bo, pač pa bo nastopil proti razširjalcem zlobnih vestí. — Izid tega slučaja dunajskega javnost precej zanima.

Osel na tobačni dozi

Ko se je mudila v Berlinu vojvodinja Brunšviška sestra Friderika Velikega, je neki dan podaril kralji, ko je bil posebno dobre volje, grofu Sverinu tobačno dozo, na kateri je bil naslikan osel. Ko je grof zapustil kralja, je poslal vojevoda slugo z dozo takoj k nekemu umetniku in mu naročil, da naj odstrani z doze osla in na njegovo mesto napravi kraljevo sliko. Te se je zgodilo.

Nekaj dni potem je pustil grof pr. dvorski pojedini svojo dozo namenoma, kakor da bi jo bil pozabil, na mizi in odšel. Kralji je imel piko na grofa in je hotel spravití vojvodinjo do smeha na grofov račun. Povedal ji je, da mu je podaril lepo dozo. Vojvodinja je rekla, da bi jo rada videla. Takoj so ji dozo izročili. Ko si jo je skrbno ogledala, se je obrnila do kralja z besedami: »V resnici, dragi moj brat, kaka podobnost, to je eden tvojih najboljših portretov.« Kralj je bil zelen in rdeč in ni vedel, kaj bi rekel. Doza je šla iz rok v roko okoli mize in vsi navzoči se potrdili, da je podobnost res izredna. Nemir pri kralju je naraščal. Slednjič je do bil dozo v roko in spoznal, kaj mu je napravil grof. Razburjenost se je polegla in sledila ji je dobra volja pri kralju, ki je rekel grofu, ko se je vrnil: »Sverin je to dobro napravil.«

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK. Odgovorni urednik: VLADIMIR KAPUS

Dobro verziran trg. potnik z večletno prakso, hrvatskega, srbskega, nemškega in ogleškega jezika zmožen ter najbolje vpeljan pri trgovcih v Vojvodini, Sremu in Srbiji, sprejme mesto

POTNIKA

Le dobre hiše se prosí naslova na: LJUBLJANA, poštni predal 41.

Makulturni papir

à kg Din 5.—

prodaja

uprava »Slovenskega Naroda«

Bolni živci

Kolikor dni je v letu, toliko je postaj trpljenja za nervoznega, kajti slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročajo zelo številne bolezni. Zbadanje, omotica, strah, glavobol, brnenje po ušesih, trepetanje oči, težave pri prebavljanju, pomanjkanje spanja, potenje, zbadanje v mišicah, nespodobnost za delo in mnogo drugih pojavov so posledice izčrpanih bolnih živcev.

Kako se rešimo te nesreče?

S pravim Kola-Leolithin, ki je za človeštvo vir dobrote. Pospešuje na tudežen način funkcije telesa, krepi hrbenični mozeg, možgane, mišice in ude ter daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

napravi Kola-Leolithin mnogokrat čudeže, vodi bistvene hranilne snovi do skrajnih točk proizvodnje krvi, poživlja in ohrani mladost in svežost.

Sicer se pa zamorete sami prepričati, da se vam nič neresničnega ne obljubljuje, ker v naslednjih dveh tednih pošljem vsakemu, kdor piše, popolnoma brezplačno in franco majhno škatljo Kola-Leolithin in knjigo nekega zdravnika z množestransko dolgo preizkušnjo, ki se je sam boril s to boleznijo.

Sporočite mi takoj vaš natančen naslov, nakar vam objubljen pošljem takoj brezplačno.

Založba: E. Pasternack, Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13. — Abt. 758.

IV. BRONČIČ & Er. REBERNIK

plekarnja in ličarja

Ljubljana, Karel Kotnikova ulica (baraka za Ledino)

se pripravljata cenil. občinstvu. — Cene zmerne, postrežba točna. Triletna garancija. 121 L.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik.

ANTON BOČ 56 L.

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 l. nadstr. Glince-Vič 46

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

kovrer, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vedvodov.

Naprava strelvodov. Kopalnice in klesane naprave

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) 105 L. za konzerve.

Kurja ošesa.

Najbolje sredstvo proti kurjini ošesom

Claven

Zaščiten znak.

Skladite v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz trgovice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

L. Mikuš

Ljubljana, Metelkova 15

popravila svoje vrste delavnikov in solnčnikov ter spremljalnih palic.

Popravila se izvajajo hitro in solidno.

ALABASTER GIPS

in najbolji, a najjeftiniji!

Tražite cene in uzorke, te pravite proba!

Borivoj Putnik in drug

BEOGRAD, Knez Miletina ulica br. 3

Tel. 26-64 Tel. 26-64

Mali oglasni, ki služijo v posredovalno in socialno namenoma občinstva, vsaka beseda 50 nar. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopolnjevanje tar oglasni strogo strogo stroga značala, vsaka beseda Din 5.— Najmanjši znesek Din 10

Službe

Gospodična, večša več jezikov, z nekolicino prakse, išče službo v pisarni. — Cenj. dopise pod »Pisarna/1925« na upravo »Slov. Naroda«.

Hotelski portira

Traži se strčna in sposobna sila za poznanjem potrebnih jezikov, garancijom in garancijom odgovarajučom. — Ponudbe slati na: Upravo »Hotel Centrala«, Sarajevo. 1921

Starejša ženska

za čez dan se išče k 5letnemu otroku. Ponudbe pod »Sigurna/1927« na upravo »Slov. Naroda«.

Mesto hišnika

išče zakonski par. — Ponudbe pod »Hišnik/1928« na upravo »Slov. Naroda«.

Mjesne agente i zastupnike

za sva mjesta Hrvatske Dalmacije i Slovenije. — Tražimo. — Kuzma Čaj, Zagreb, Kukočeva 30 1817

Prikojevalka- directrice za izdelovalnico perila (ženskega in moškega) — samo prvovrstno moč — se išče. — Ponudbe pod »Perilo/127 L.« na upravo »Slov. Naroda«.

J. Sijepušin = Sisak =

preparata

najbolje za čiščenje, bleženje, poliranje i ostale potrebštine za vsa glasila, bakla, stla.

Prodaj

Šivalni stroj, dobro ohranjen — se prodaja. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 1947

Stanovanja

Stanovanje 4-5 sob, kuhinje in kleti, z električno razsvetljavo — se išče. Plačam dobro. — Ponudbe pod »Stanovanje/1918« na upravo »Slov. Naroda«.

Čevljarstvo delavnico

z vsem inventarjem — ceno prodam. — Pisati pod Čevljarstvo/1916 na upravo »Slov. Naroda«.

Dopisovanje

Mlad uradnik išče spremljevalko za letovišče. — Ponudbe pod »Letovišče/1942« na upr. »Slov. Naroda«.

Znanja želi

gospod s priprosto mlado vdovo ali samostojno gospodično; izključene niso ločene žene. — Ponudbe s polnim naslovom pod »Tajnost/1943« na upravo »Slov. Naroda«.

Łokali

Lokal za mesarijo se išče v najem. — Ponudbe pod Mesarija/1917 na upravo »Slov. Naroda«.

Pouk

Učenka, 15 let stara, močna in zdrava, se želi izučiti v trgovini z manufakturnim blagom; najraje na deželji, kjer bi imela hrano in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod »Zvesta/1938« na upravo »Sl. Naroda«.

Nepremičnine

Naprodaj posestvo z zidano, z opako krito hišo, z 1 oralom vrta, v večjem trgu na Dolenjskem, deset minut od farne cerkve. Pripravna za vsakega obrtnika. — Ponudbe pod Posestvo/1936 na upravo »Slov. Naroda«.

Zidana hiša

v dobrem stanju, tik zelezniške postaje na Gorjenskem, vrt in nekaj gozda — se takoj prodaja. — Ponudbe pod »Hiša/1939« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Posojila

25.000 Din posojila išče invalid v svrhu otvoritve tobakarne ali se sprejme družabnik. — Ponudbe pod »Tobakarna/1941« na upravo »Slov. Naroda«.

Razno

Izgubila se je v soboto 20. t. m. zlata ovrtna verižica od Mirja do Hilserjeve ulice. — Ker je drag spomin, se naproša poštenega najditelja, da jo odda v upravi »Slov. Naroda«. 1944

Trgovino

z mešanim blagom, dobro vpeljano, v prometnem kraju iščem v najem ali kupim. — Pisati na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobro vpeljano/1929«.

Na hrano

(dobro, domače) se sprejme več gospodov ali gospodičen. — Poizve se: Emonska cesta 4, pritišč je, desno. 1937

Dvokolesa, otroški vozički, pnevmatika — znižane cene! — Ceniki franco; prodaja na obroke. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 117/L

Pst! Patent 2538!

Samo »LUCIFER« uničuje trajno stenice (šunke)! — Winter, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. — Medic. Maribor, Gospodarska 23. 118/L

«Frera»

najnovejša dirkalna dvokolesa, lahka, luksuzna — so došla. — Motorji, znižane cene — »TRIBUNA« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 112/L

Pristni, naravni malinovec z najboljšim sladkorjem vkuhan — v steklenicah in sodčkih — na drobno in veliko — nudi Lekar na č. G. Piccoli, Ljubljana. 108/L